

Γενικό Λύκειο Καρπερού

Δημιουργική Εργασία:

Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

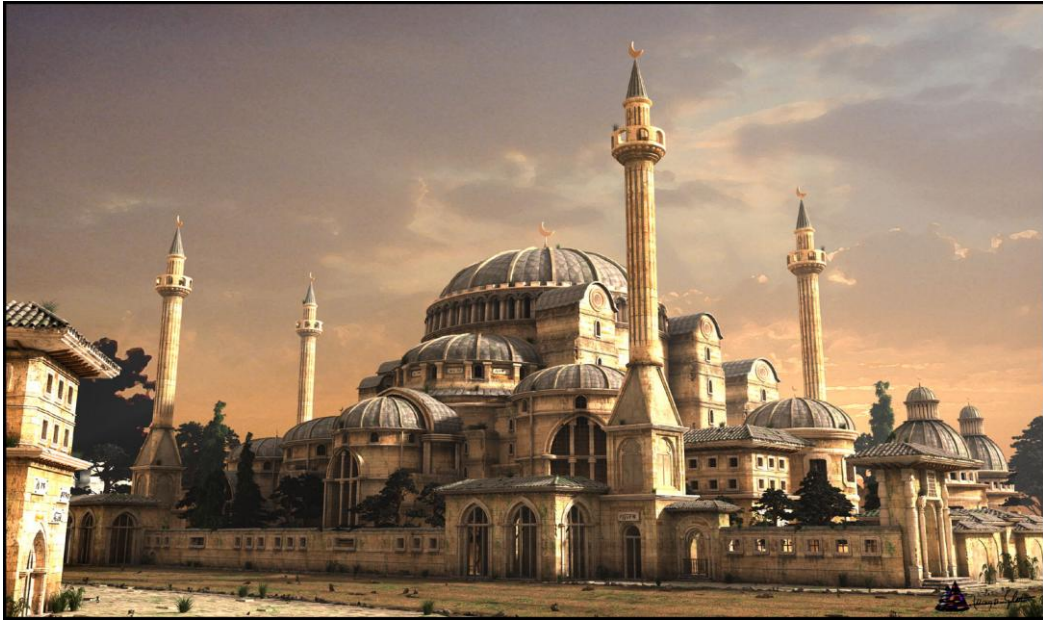

Ο ναός ήταν αφιερωμένος στη Σοφία του Θεού, κτίστηκε στη θέση αυτή από το Μεγάλο Κωνσταντίνο (306-339) αλλά πολύ σύντομα, το 404, καταστράφηκε από φωτιά. Ανοικοδομήθηκε από τον Θεοδόσιο Β' (379-395) το 415 για να καεί ολοκληρωτικά στη Στάση του Νίκα το 532. Στις 23 Φεβρουαρίου του ίδιου χρόνου άρχισε να κτίζεται εκ νέου, σύμφωνα με ένα φιλόδοξο αρχιτεκτονικό σχέδιο που εμπνεύστηκαν οι δύο αρχιτέκτονες που είχε επιλέξει ο Ιουστινιανός, ο Ανθέμιος από τις Τράλλεις και ο Ισίδωρος από τη Μίλητο.

ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΦΙΛΙΟΥ ΕΥΑ

Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

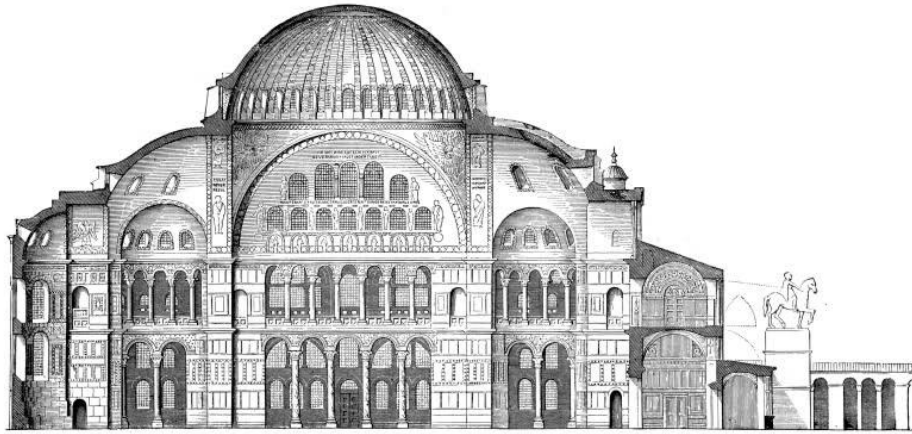

Η Αγία Σοφία ή Αγιά-Σοφιά, είναι γνωστή ως **ναός της Αγίας του Θεού Σοφίας** ή «**η Μεγάλη Εκκλησία**», είναι ναός που βρίσκεται στην **Κωνσταντινούπολη**. Από το 360 μέχρι το 1453 λειτουργούσε ως **ορθόδοξος καθεδρικός ναός** της πόλης, με εξαίρεση την περίοδο 1204–1261, κατά την οποία ήταν **ρωμαιοκαθολικός ναός**. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης μετατράπηκε σε **ισλαμικό τέμενος**, ενώ το 1934 μετατράπηκε σε **μουσειακό χώρο**. Στο σημείο όπου οικοδομήθηκε η Αγία Σοφία υπήρχε εκκλησία χτισμένη επί **Κωνσταντίνου Α΄** και **Κωνσταντίνου Β΄**, η οποία καταστράφηκε κατά τη **Πύλη: Κύρια Στάση του Νίκα** (532 μ.Χ.).

Ο ναός εγκαινιάστηκε στις 27 Δεκεμβρίου του 537 από τον Ιουστινιανό και κατασκευάστηκε από δύο αρχιτέκτονες τον, ο Ανθέμιος από τις Τράλλεις και ο Ισίδωρος από τη Μίλητο. Το 558 ο τρούλος του ναού πέφτει μετά από ισχυρό σεισμό και την ανακατασκευή του αναλαμβάνει ο Ισίδωρος, ανιψιός του ενός από τους αρχιτέκτονες του ναού. Το έργο ολοκληρώθηκε το 563 και ο ναός εγκαινιάστηκε και πάλι από τον Ιουστινιανό στις 23 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους στα εγκαίνια, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στις πηγές γεμάτος θαυμασμό ο Ιουστινιανός αναφώνησε: "Νενίκηκά σε Σολομών".

Ανήκει στις κορυφαίες δημιουργίες της **βυζαντινής ναοδομίας**, και υπήρξε σύμβολο της πόλης, τόσο κατά τη βυζαντινή όσο και κατά την οθωμανική περίοδο.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Το παρόν κτίσμα οικοδομήθηκε τον 6ο αιώνα, επί βασιλείας του **Ιουστινιανού Α΄**, από τους μηχανικούς **Ανθέμιο** και **Ισίδωρο**. Το οικοδόμημα ακολουθεί τον αρχιτεκτονικό ρυθμό της **τρουλαίας Βασιλικής** και συνδυάζει στοιχεία της πρώιμης βυζαντινής ναοδομίας, σε πολύ μεγάλη κλίμακα. Αρχιτεκτονικές επιρροές της Αγίας Σοφίας εντοπίζονται σε αρκετούς μεταγενέστερους ορθόδοξους ναούς αλλά και σε οθωμανικά τζαμιά.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Πρωτοτυπία του σχεδιασμού αλλά και σημαντικό επίτευγμα υπήρξε η στέγαση του ναού με έναν πελώριο τρούλο, ύψους 13,8 και διαμέτρου 32 μέτρων, ο οποίος στηρίζεται ανατολικά και δυτικά σε δύο τεταρτοσφαίρια- δηλαδή σε δύο θολωτές κατασκευές σχήματος ενός τετάρτου σφαίρας- και σε δύο μεγάλα τόξα στη βόρεια και νότια πλευρά

Η κάτοψη του ναού σχηματίζει ένα ορθογώνιο διαστάσεων 77Χ71 μέτρων, αλλά ο θεατής δεν το αντιλαμβάνεται. Αυτό που βλέπει είναι ένα τεράστιο κεντρικό κλίτος που καταλήγει στην αψίδα του Ιερού, δηλαδή μία παραδοσιακή βασιλική και στέφεται από ένα γιγάντιο τρούλο, που μοιάζει να αιωρείται. Δύο τεταρτοσφαίρια έχουν προστεθεί στα δυτικά και στα ανατολικά του κεντρικού τρούλου, τα οποία συγκαλύπτουν τις κατασκευαστικές αρχές του. Ο κεντρικός τρούλος στηρίζεται σε τέσσερις γιγάντιους πεσσούς και ακουμπά στα τεράστια τόξα που τους συνδέουν

και δημιουργούν ένα στεφάνι. Υπάρχουν πηγές φωτισμού, στοιχείο σημαντικό για την σύλληψη του εσωτερικού χώρου και εισέρχεται φώς από τα παράθυρά του. Η μετάβαση από το τετράγωνο που σχηματίζουν τα τόξα στον τρούλο επιτυγχάνεται εδώ με τεράστια σφαιρικά λοφία, στοιχείο που δεν είχε χρησιμοποιηθεί ποτέ ως τότε σε κτίριο τέτοιου μεγέθους. Τα τεταρτοσφαίρια εμποδίζουν τον κεντρικό χώρο να μοιάζει με τετράγωνο. Μπροστά στην εκκλησία υπήρχε μια μεγάλη αυλή η αίθριο, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου έχει χαθεί. Το αίθριο είναι μια υπαίθρια αυλή στρωμένη με μάρμαρο, στο μέσον της οποίας ήταν τοποθετημένη η μαρμάρινη κρίνη που είχε την επιγραφή « **ΝΙΨΟΝ ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΑΝ ΟΨΙΝ** », η οποία, ως γνωστόν, διαβάζεται και ανάποδα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Στο εσωτερικό του ναού υπάρχει το μεγάλο ψηφιδωτό του τρούλου με το σύμβολο του σταυρού. Ο τρούλος έχει διάμετρο 31 μέτρων. Στη βάση του υπάρχουν 40 παράθυρα που δίνουν την αίσθηση πως αιωρείται. Οι ψηφιδωτές παραστάσεις, που αποκαλύφθηκαν το 1932 από το Βυζάντιο Ινστιτούτο της Αμερικής, ανήκουν σε μεταγενέστερες περιόδους. Τα κείμενα αναφέρουν μόνο άνθη, λιβάδια και αγρούς. Είναι, ωστόσο, πιθανό ότι υπήρχαν επί Ιουστινιανού και ορισμένες προσωπογραφίες, και τα ψηφιδωτά της Ραβέννας, του Σινά και της Κύπρου δεν αποκλείουν αυτή την πιθανότητα.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Ο διάκοσμος της εκκλησίας καταστράφηκε κατά τη διάρκεια της Εικονομαχίας ο ίδιος ο ναός λεηλατήθηκε και μετατράπηκε σε λατινική εκκλησία μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως από τους Λατίνους λεηλατήθηκε ακόμα μια φορά κατά την τουρκική κατάκτηση και μεταβλήθηκε σε τζαμί. Αν προστεθούν σ' αυτά τα γεγονότα και οι ζημιές που προξένησαν διάφοροι σεισμοί, καθώς και οι αναστηλώσεις και οι επισκευές, είναι πραγματικό θαύμα ότι τι κτίριο δεν έχει αλλοιωθεί, αλλά διατηρεί τη θαυμαστή ομορφιά του. Από τους τριάντα δύο ναούς που ο Ιουστινιανός έχτισε στην Κωνσταντινούπολη η Αγία Σοφία ήταν η μόνη που άντεξε στον χρόνο, υμνήθηκε και έγινε σύμβολο και πηγή έμπνευσης όχι μόνο για τον μεσαιωνικό αλλά και για τον νεότερο Ελληνισμό.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

Η Αγία Σοφία δεν είναι μόνο ένα σύμβολο, όπου ανακαλύφθηκαν για πρώτη φορά οι αρχές της οργανικής αρχιτεκτονικής. Δεν αποτελεί μόνο μία ενσάρκωση της ένδοξης και δραματικής ιστορίας του Βυζαντίου και του ελληνικού έθνους. Δεν είναι μόνο ένα σύμβολο των ελληνικών ιδεωδών, που από την πρώτη σύλληψη τους δεν έπαψαν ποτέ να αποβλέπουν στο μεγαλείο του ανθρώπου ως προσωπικότητας , ως ατόμου. Η Αγία Σοφία είναι κάτι περισσότερο. Εδώ δημιουργήθηκε για πρώτη φορά ένας χώρος θείος , που διαπερνά το σκοτάδι. Δεν είναι ο τόπος όπου ανακαλύφθηκε ένας νέος ρυθμός, αλλά ένας τόπος απελευθερωμένος από τον κόσμο των φαινομένων.

- [https://el.wikipedia.org/wiki/Αγία_Σοφία_\(Κωνσταντινούπολη\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Αγία_Σοφία_(Κωνσταντινούπολη))
- dogma.gr/diafora/periigitheite-eikonika-sti-thriliki-agia-sofia-stin-poli/4148
- «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ» ΤΟΜΟΣ Ζ.
- <http://photodentro.edu.gr>
- <http://www.fhw.gr/chronos>